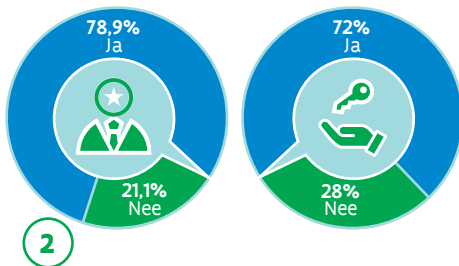

Doelgroep | Bedrijfsleiders ouder dan 55 jaar
Respons | 489 bedrijven (291 micro-ondernemingen en 198 KMO's)

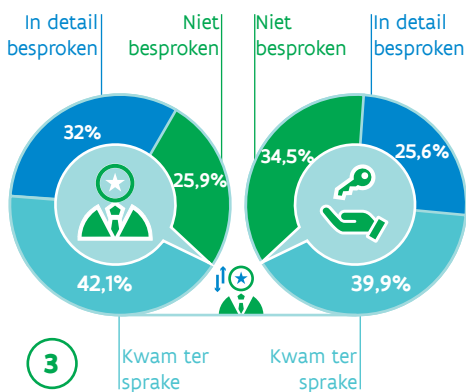
1. Verwachte termijn van overdracht

Meer dan de helft van de bedrijfsleiders denken de leiding en/of de meerderheid van de aandelen over te dragen binnen de 5 jaar. 19% en 31% van hen is nog niet bezig met de voorbereiding van de overdracht van respectievelijk leiding en eigendom. Dit zijn voornamelijk micro-ondernemingen en ondernemingen die bezorgd zijn om de toekomstige rendabiliteit. Er bestaat meer onzekerheid over de termijn van de overdracht van eigendom dan over de termijn van de overdracht van leiding.

2. Bespreking van de overdracht: algemeen

Drie op vier bedrijfsleiders heeft zich geïnformeerd betreffende bedrijfsoverdracht; respectievelijk 78,9% en 72% van hen heeft de overdracht van leiding en de overdracht van eigendom reeds besproken met familieleden en/of adviseurs. Negen op tien bedrijfsleiders heeft de overdracht met minstens één iemand besproken; dit is een sterke stijging ten opzichte van 2015.

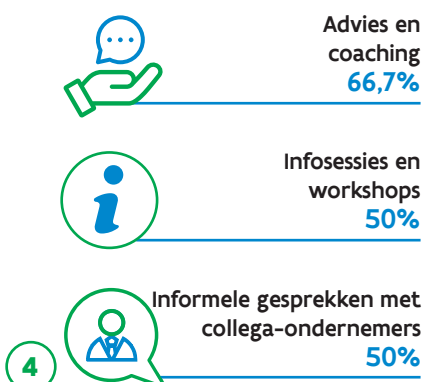

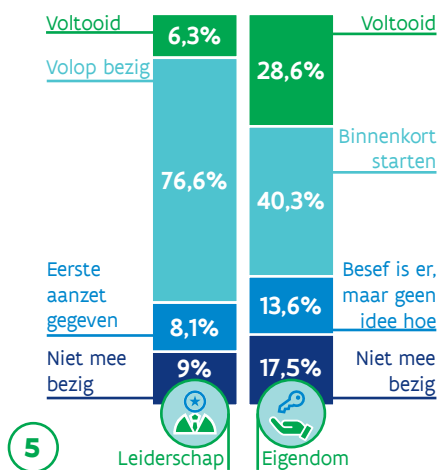
3. Bespreking van de overdracht met de potentiële opvolger/ overnemer

Een vierde van de respondenten die binnen de vijf jaar de leiding willen overdragen heeft de opvolging van leiderschap nog niet besproken met de potentiële opvolger/overnemer. Dit is een positieve evolutie ten opzichte van 2015 (42,1%). Meer dan een derde heeft de overdracht van eigendom nog niet besproken met de potentiële opvolger/overnemer.

4. Populairste informatiekanalen

De drie populairste informatiekanalen voor de bevroegde bedrijfsleiders zijn: 1) advies en coaching, 2) infosessies en workshops, en 3) informele gesprekken met collega-ondernemers.

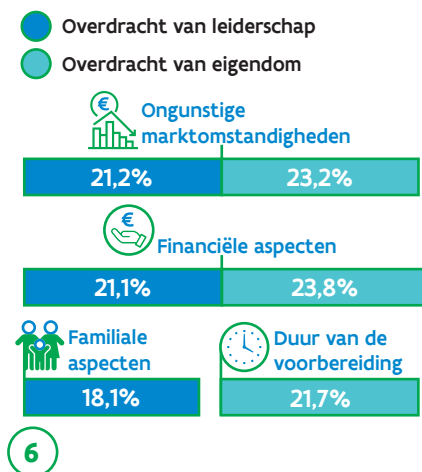

5. Voorbereiding van overdracht door ondernemers die binnen de vijf jaar willen overdragen

Ongeveer drie vierde van de ondernemers is volop bezig met de planning van de overdracht van leiding en 6,3% heeft de voorbereiding reeds afgerond. 28,6% van de ondernemers heeft de planning van de overdracht van eigendom volledig afgerond, 40,3% zal op korte termijn starten en 13,6% beseft dat ze moet beginnen met plannen, maar weet niet hoe eraan te beginnen.

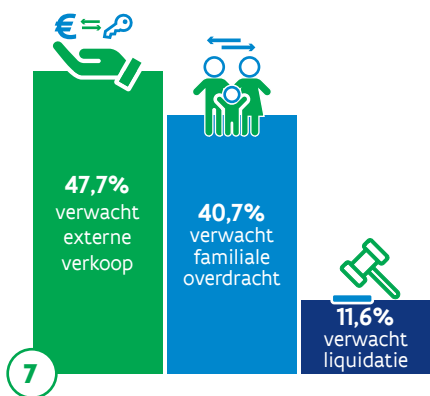
6. Belangrijkste belemmeringen bij het plannen van de overdracht van leiding en eigendom

De belangrijkste belemmeringen voor het plannen van overdracht van leiding zijn: 'ongunstige marktomstandigheden', 'financiële aspecten', en 'familiale aspecten'. Voor het plannen van de overdracht van eigendom zijn dit eveneens 'ongunstige marktomstandigheden' en 'financiële aspecten', en daarnaast ook 'de duur van de voorbereiding'.

7. Externe verkoop versus familiale overdracht

47,7% verwacht een externe verkoop van de onderneming, 40,7% verwacht familiale overdracht en 11,6% verwacht liquidatie. Sinds 2015 is dit een sterke stijging in de verwachting van externe verkoop. De voornaamste redenen voor externe verkoop zijn: 'financieel rendement van jarenlange inzet verkrijgen' en 'kinderen/familie zijn niet gemotiveerd om het bedrijf over te nemen'.

8. Wat na de bedrijfsoverdracht?

De meeste bedrijfsleiders willen na de bedrijfsoverdracht meer vrije tijd opnemen. Ongeveer de helft van de bedrijfsleiders wil het bedrijf blijven adviseren. Ongeveer een kwart wil zetelen in de raad van bestuur van eigen/andere bedrijven. 22,1% wil een PR-functie opnemen in het bedrijf en 17,2% wil een mentorrol opnemen.

